

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

گروه مدیریت ورزشی

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد گرایش مدیریت ورزشی

**بررسی برنامه درسی تربیت بدنی دوره راهنمایی از دیدگاه معلمان و
کارشناسان تربیت بدنی استان کرمان**

مؤلف

روح الله ضیاءالدینی دشتخاکی

استاد راهنما

دکتر طهمورث نورایی

استاد مشاور

دکتر کوروش قهرمان تبریزی

بهمن ماه ۱۳۹۱

تقدیم به

پدر و مادر مهربانم که نخستین نشانه های صبر و پایداری را به من آموختند . پیوسته تلاش کردند و برای آسایش من کوشیدند. آنان که قلبم لبریز از زمزمه محبتشان است ، گرمی دستانشان و دل مهربانشان را که هستی بخش قلب کوچکم است می ستایم.

و به همسرم تک ستاره درخشان زندگیم که واژه انتظار را ابتدا از نگاهش و سپس از کلامش تا اعماق جانم احساس کردم. وجود پاک و مهربانش را عاشقانه می ستایم .

زیباترین سروده های پروردگرم ، قشنگ ترین واژه های زندگیم ، احمد رضا و علی رضا که وجود پاکشان آرامش بخش وجودم بود.

و به تمامی کسانی که خوبی ها و محبت هایشان فراموش نشدنی است.

تشکر و قدردانی

خدای بزرگ را سپاس می گویم که مرا در انجام این تحقیق، تهیه و تدوین پایان نامه کامیاب فرمود تا شمه ای از آنچه را در مکتب استادان بزرگوار از راه علم و تحصیل آموخته ام، به عنوان ره آوردی مختصر به پیشگاه خوانندگان تقدیم دارم. حال که این تحقیق با عنایت خداوند به اتمام رسید بر خود لازم می دانم که از تمامی استادان، دوستان و عزیزانی که در تدوین این پایان نامه مرا راهنمایی و یاری نموده اند تشکر و قدردانی نمایم.

از استاد محترم جناب آقای دکتر طهمورث نورایی که راهنمایی این پایان نامه را بر عهده داشت و با صبر و متانت یاری ام نمود و همواره در جهت تعالی و ترغیب اینجانب کوشا بود، صمیمانه سپاسگزاری می نمایم.

از جناب آقای دکتر کورش قهرمان تبریزی، به خاطر مشاوره و همکاری های صادقانه و پیشنهادات ارزنده شان، صمیمانه تشکر و قدر دانی می نمایم.

در پایان از اساتید محترمی که به عنوان اساتید ناظر قبول زحمت فرموده و پایان نامه اینجانب را مطالعه نموده اند، سپاسگزارم.

چکیده:

تربیت بدنی به عنوان یکی از شاخه های اصلی تعلیم و تربیت نقش مهمی را در فرایند رشد جسمانی و روانی ایفا می نماید و یکی از دروس اصلی در بسیاری از کشورهاست. توجه به درس تربیت بدنی در برنامه های آموزشی مدارس تا آنجا اهمیت دارد که مواد اول و دوم منشور یونسکو، تربیت بدنی و ورزش را حق بنیادی تمام کودکان و نوجوانان می داند و به منظور ایجاد تعادل و تقویت رابطه ی جسمانی و دیگر اجزای آموزش و پرورش موسسات ملی هر کشور را برای بهبود و توسعه ی تربیت بدنی موظف می کند.

هدف از اجرای این پژوهش بررسی دیدگاه معلمان تربیت بدنی دوره راهنمایی و کارشناسان تربیت بدنی مدارس استان کرمان نسبت به برنامه ی درسی تربیت بدنی دوره ی راهنمایی بود. روش تحقیق از نوع توصیفی و گرد آوری داده ها به صورت میدانی و از لحاظ هدف در زمره ی تحقیقات کاربردی می بود. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه ی محقق ساخته استفاده شد که ضریب پایایی هر یک از متغیرهای تحقیق با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی به این صورت بدست آمد: اهداف ۰/۸۲، محتوی ۰/۸۷، زمان ۰/۷۷، اماکن و تجهیزات ۰/۸۶ و ارزشیابی ۰/۸۷. جامعه آماری شامل تمام معلمان تربیت بدنی دوره راهنمایی ($N=485$) و کارشناسان تربیت بدنی مدارس استان کرمان ($N=31$) می باشد و نمونه آماری معلمان طبق جدول مورگان ۲۱۷ نفر ($n=217$) و نمونه آماری کارشناسان برابر با جامعه ی آماری ($n=31$) انتخاب گردید. نتایج نشان داد که برنامه ی درسی موجود از کمیت و کیفیت خوبی برخوردار نیست به طوری هر دو گروه نمونه آماری اکثر متغیرهای برنامه ی درسی را در سطح متوسط ارزیابی نمودند.

کلید واژه ها: برنامه ی درسی تربیت بدنی، معلمان و کارشناسان، دوره ی راهنمایی

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه..... ۲

۱-۲- بیان مسئله..... ۵

۱-۳- ضرورت و اهمیت تحقیق..... ۶

۱-۴- اهداف تحقیق..... ۹

۱-۴-۱- هدف کلی..... ۹

۱-۴-۲- اهداف اختصاصی..... ۹

۱-۵- سوالات تحقیق..... ۹

۱-۶- محدوده و محدودیت های تحقیق..... ۱۰

۱-۷- تعریف نظری و واژه های تحقیق..... ۱۱

فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق

۲-۱- مقدمه..... ۱۵

۲-۲- مبانی نظری..... ۱۵

۲-۲-۱- برنامه ی درسی ملی..... ۱۶

۲-۲-۲- برنامه ریزی درسی..... ۱۶

- ۱۷.....۳-۲-۲- معنی لغوی برنامه درسی.....
- ۱۷.....۴-۲-۲- عناصر برنامه درسی.....
- ۲۲.....۵-۲-۲- برنامه ی درسی تربیت بدنی.....
- ۲۳.....۶-۲-۲- راهبردهای تدریس در برنامه ی درسی تربیت بدنی.....
- ۲۴.....۷-۲-۲- تاریخچه تربیت بدنی در ایران.....
- ۲۶.....۸-۲-۲- تدوین برنامه ی درسی تربیت بدنی دوره ی راهنمایی و متوسطه در ایران.....
- ۲۷.....۹-۲-۲- خلاصه تاریخچه تربیت بدنی در مدارس ایران.....
- ۲۷.....۳-۲- پیشینه تحقیقات.....
- ۲۷.....۱-۳-۲- تحقیقات توصیفی وضعیت تربیت بدنی در داخل ایران.....
- ۴۸.....۲-۳-۲- تحقیقات انجام شده در خارج ایران.....
- ۵۶.....۳-۳-۲- جمع بندی تحقیقات.....

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

- ۵۸.....۱-۳- مقدمه.....
- ۵۸.....۲-۳- روش تحقیق.....
- ۵۸.....۳-۳- جامعه آماری.....
- ۵۸.....۴-۳- نمونه آماری و روش نمونه گیری.....
- ۵۹.....۵-۳- متغیرهای تحقیق.....

۶-۳- ابزار اندازه گیری.....۵۹

۷-۳- روش آماری و شیوه تجزیه و تحلیل داده ها.....۶۱

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

۱-۴- مقدمه.....۶۳

۲-۴- توصیف ویژگی های جمعیت شناختی۶۳

۳-۴- تحلیل عاملی اکتشافی متغیر های تحقیق.....۶۷

۴-۴- توصیف بخش های مختلف برنامه ی تربیت بدنی از دیدگاه معلمان و کارشناسان.....۹۹

فصل پنجم: خلاصه، بحث و نتیجه گیری تحقیق

۱-۵- مقدمه.....۱۱۱

۲-۵- خلاصه پژوهش.....۱۱۱

۳-۵- بحث و نتیجه گیری.....۱۲۲

۴-۵- پیشنهادات کاربردی مبتنی بر یافته های تحقیق.....۱۲۳

۴-۵- پیشنهادات برای محققان آینده.....۱۲۴

فهرست منابع و ماخذ.....۱۲۵

چکیده انگلیسی.....۱۳۳

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۴-۱) - توزیع معلمان و کارشناسان تربیت بدنی بر اساس سن	۶۴
جدول (۴-۲) - توزیع معلمان و کارشناسان تربیت بدنی بر اساس مدرک تحصیلی	۶۴
جدول (۴-۳) - توزیع معلمان و کارشناسان تربیت بدنی بر اساس وضعیت استخدامی	۶۵
جدول (۴-۴) - توزیع معلمان و کارشناسان بر اساس جنسیت	۶۵
جدول (۴-۵) - توزیع معلمان تربیت بدنی بر اساس ساعات ضمن خدمت	۶۶
جدول (۴-۶) - توزیع معلمان و کارشناسان تربیت بدنی بر اساس دانشگاه اخذ مدرک	۶۶
جدول (۴-۷) - نتایج آزمون بارتلت و KMO برای بخش اهداف	۶۸
جدول (۴-۸) - عامل های مربوط به بخش هدف با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر	۶۹
جدول (۴-۹) - نتایج ارزش t و معناداری رابطه بین بار عاملی سوالات و عوامل بخش اهداف	۷۴
جدول (۴-۱۰) - شاخص های نیکویی برازش الگوی اندازه گیری عامل های مربوط به بخش اهداف	۷۵
جدول (۴-۱۱) - نتایج آزمون بارتلت و KMO برای بخش محتوایی	۷۶
جدول (۴-۱۲) - عامل های مربوط به بخش محتوایی با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر	۷۷
جدول (۴-۱۳) - نتایج ارزش t و معناداری رابطه بین بار عاملی سوالات و عوامل بخش محتوایی	۸۲

جدول (۴-۱۴) - شاخص های نیکویی برازش الگوی اندازه گیری عامل های مربوط به بخش محتوایی.....	۸۳
جدول (۴-۱۵) - نتایج آزمون بارتلت و <i>KMO</i> برای بخش زمان بندی کلاس.....	۸۴
جدول (۴-۱۶) - عامل های مربوط به بخش زمان بندی با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر.....	۸۴
جدول (۴-۱۷) - نتایج ارزش <i>t</i> و معناداری رابطه بین بار عاملی سوالات و عامل زمان بندی کلاس.....	۸۵
جدول (۴-۱۸) - شاخص های نیکویی برازش الگوی اندازه گیری عامل های مربوط به بخش زمان بندی.....	۸۶
جدول (۴-۱۹) - نتایج آزمون بارتلت و <i>KMO</i> برای بخش امکانات و تجهیزات.....	۸۷
جدول (۴-۲۰) - عامل های مربوط به بخش امکانات و تجهیزات با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر.....	۸۸
جدول (۴-۲۱) - نتایج ارزش <i>t</i> و معناداری رابطه بین بار عاملی سوالات و عوامل امکانات و تجهیزات ورزشی.....	۹۰
جدول (۴-۲۲) - شاخص های نیکویی برازش الگوی اندازه گیری عامل های مربوط به بخش امکانات و تجهیزات ورزشی.....	۹۲
جدول (۴-۲۳) - نتایج آزمون بارتلت و <i>KMO</i> برای بخش ارزشیابی.....	۹۲
جدول (۴-۲۴) - عامل های مربوط به بخش ارزشیابی با متغیرهای سازنده و بارهای عاملی متناظر.....	۹۳

- جدول (۴-۲۵)- نتایج ارزش تو و معناداری رابطه ی بین بار عاملی سوالات و عوامل ارزشیابی حوزه های مختلف و آزمون های ارزشیابی.....۹۵
- جدول(۴-۲۶)- شاخص های نیکویی برازش الگوی اندازه گیری عامل های مربوط به بخش امکانات و تجهیزات ورزشی.....۹۷
- جدول (۴-۲۷)، ضرایب آلفای کرونباخ مرتبط با زیرمقیاس های تحقیق.....۹۸
- جدول (۴-۲۸)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش اهداف برنامه از دیدگاه معلمان ورزش.....۹۹
- جدول (۴-۲۹)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش اهداف برنامه از دیدگاه کارشناسان.....۱۰۰
- جدول (۴-۳۰)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش محتوای برنامه از دیدگاه معلمان ورزش.....۱۰۱
- جدول (۴-۳۱)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش محتوای برنامه از دیدگاه کارشناسان.....۱۰۲
- جدول(۴-۳۲)، آمار توصیفی زیرمقیاس مربوط به بخش زمان بندی کلاس از دیدگاه معلمان ورزش.....۱۰۴
- جدول(۴-۳۳)، آمار توصیفی زیرمقیاس مربوط به بخش زمان بندی کلاس از دیدگاه کارشناسان.....۱۰۴
- جدول(۴-۳۴)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش اماکن و تجهیزات از دیدگاه معلمان ورزش.....۱۰۶

جدول (۴-۳۵)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش اماکن و تجهیزات از دیدگاه

کارشناسان.....۱۰۶

جدول (۴-۳۶)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش ارزشیابی از دیدگاه معلمان

ورزش.....۱۰۸

جدول (۴-۳۸)، آمار توصیفی زیرمقیاس های مربوط به بخش ارزشیابی از دیدگاه کارشناسان.....۱۰۸

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۷۱	شکل ۴-۱- مدل تخمین استاندارد بخش اهداف.....
۷۹	شکل ۴-۲- مدل تخمین استاندارد عامل های بخش محتوایی.....
۸۴	شکل ۴-۳- مدل تخمین استاندارد بخش زمان بندی کلاس.....
۸۹	شکل ۴-۴- مدل تخمین استاندارد بخش امکانات و تجهیزات ورزشی.....
۹۴	شکل ۴-۵- مدل تخمین استاندارد بخش ارزشیابی.....

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۰۰.....	نمودار ۱-۴ وضعیت زیرمقیاس های بخش اهداف از دید معلمان و کارشناسان.....
۱۰۳.....	نمودار ۲-۴- وضعیت زیرمقیاس های بخش محتوایی از دید معلمان و کارشناسان.....
۱۰۵.....	نمودار ۳-۴ وضعیت زیرمقیاس های بخش زمان بندی کلاس از دید معلمان و کارشناسان.....
۱۰۷.....	نمودار ۴-۴- وضعیت زیرمقیاس های بخش اماکن و تجهیزات از دید معلمان و کارشناسان.....
۱۰۹.....	نمودار ۴-۵- وضعیت زیرمقیاس های بخش ارزشیابی از دید معلمان و کارشناسان.....

فصل اول

طرح تحقیق

مقدمه

جوامع انسانی بر پایه نهادها و سازمانهای اجتماعی استوار است که نقش و اهمیت هر یک از آنها با توجه به تأثیری که هر سازمان می تواند در فرایند توسعه کشور داشته باشد، مشخص می شود در این زمینه آموزش و پرورش از جمله سازمانهای زیربنایی جوامع بشری است. این سازمان و زیر-مجموعه های آن که با اهداف تربیت نسل آینده و متناسب با اهداف از پیش تعیین شده، شکل گرفته است، نیازمند برنامه های اصولی و مطابق با نیازهای جامعه در زمینه های مختلف است (اصلا نخبانی، ۱۳۸۱).

بخش اعظم اهداف تعلیم و تربیت از طریق شرکت دانش آموزان در فعالیت های حرکتی و ورزشی قابل تحقق است، تربیت بدنی به عنوان یکی از شاخه های اصلی تعلیم و تربیت نقش مهمی در فرایند رشد جسمانی و روانی فراگیران ایفا می نماید و یکی از دروس اصلی در بسیاری از کشورهاست و برنامه درسی آن همواره بازنگری و اصلاح می شود (جوادی پور، ۱۳۸۵، رمضان نژاد، ۱۳۸۸). تربیت بدنی و ورزش بخش مهمی از فرایند تعلیم و تربیت کودکان، نوجوانان، جوانان را تشکیل می دهد (زندى ۱۳۸۶). از این میان تربیت بدنی در مدارس وظیفه سنگین و حساس تربیت جسم و روان دانش آموزان را از طریق انتخاب فعالیت های ورزشی و تجربیات حرکتی به عهده گرفته است. در واقع درس تربیت بدنی در مدارس موظف است با فراهم آوردن زمینه های لازم و ایجاد محیط و فرصتهای مناسب، دانش آموزان را در موقعیت های گروهی سالم قرار دهد و با پاسخگویی به نیازهای اساسی آنها، برنامه هایی در جهت تقویت جسم همگام با اصول و مراحل رشد و هماهنگی با پرورش روح تأمین کند (آزمون، ۱۳۸۱). نیل به اهداف تربیتی که نهاد تربیت بدنی متولی آن است مستلزم برنامه ریزی و استفاده از طرح درس در قالب تعیین هدفهای آموزشی در سه حیطه روانی حرکتی، شناختی و عاطفی است (بخردی، ۱۳۸۰). برنامه درسی تربیت بدنی هم سو با سایر دروس برنامه درسی ملی به عنوان بخشی از نظام تعلیم و تربیت رسمی و از مهمترین دروسی است که می تواند در مدارس به طور عملی و از طریق حرکت با رویکردهای حفظ و توسعه سلامتی، آموزش مهارت های حرکتی و

ورزشی و آموزش شیوه های فعال و گذراندن صحیح اوقات فراغت دانش آموزان به تناسب اهداف هر دوره تحصیلی برنامه ریزی شود (مهموئی مومنی، ۱۳۸۹).

نگاهی به تاریخچه تربیت بدنی در آموزش و پرورش ایران نشان می دهد، اگرچه در سال ۱۳۰۶ درس تربیت بدنی به طور رسمی و اجباری جزو برنامه درسی همه مقاطع تحصیلی قرار گرفت، اما به دلیل عدم پیش بینی منابع مالی، امکانات و نیروی انسانی متخصص، اجرای آن در عمل صورت نگرفت (کریمی، ۱۳۶۴، ص ۱۹۴). تدوین برنامه درسی تربیت بدنی در ایران از سال ۱۳۷۶ آغاز شده است. تدوین برنامه درس تربیت بدنی دوره ابتدایی در سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۱ و تدوین برنامه درس تربیت بدنی دوره راهنمایی و متوسطه در سال ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ انجام شده. این برنامه ها پس از اجرای آزمایشی به طور سراسری در کشور به اجرا گذاشته شد، اما با موانع بسیاری مواجه و در شرایطی که زمان کوتاهی از تدوین آنها نمی گذشت، در برخی موارد متوقف شد.

اسماعیلی (۱۳۸۳) پس از مطالعه برنامه درسی تربیت بدنی در کشورهای مختلف جهان معتقد است که توجه به برنامه درسی تربیت بدنی به ویژه برنامه درسی استاندارد و سراسری و کشوری روبه افزایش است. اما علیرغم توجه متخصصین و برنامه ریزان به برنامه درسی تربیت بدنی، تحقیق هاردمن و مارشال نشان داده که وضعیت اجرای درس تربیت بدنی در مدارس کشورهای مختلف جهان سیر نزولی را طی کرده است. مهمترین دلیل آن هزینه های تجهیزات ورزشی است که از نظر برخی مدیران تجملی و غیر ضروری تلقی می شود. آنها معتقدند که اجرای درس تربیت بدنی در مدارس در آینده وضعیت چندان مناسبی را نداشته باشد.

با توجه به اینکه جایگاه درس تربیت بدنی در برنامه درس مدارس کشور بویژه در شهرهای دور از مرکز و محروم، آن طور که انتظار می رود، روشن نشده است. بررسی جایگاه وضعیت کمی و کیفی برنامه درسی تربیت بدنی و ارائه راه کاری اصولی و زیربنایی در این مورد می تواند به شفاف تر شدن این پدیده مهم و انسان ساز در فرایند تعلیم و تربیت کمک کند (اسماعیلی، ۱۳۸۳).

درس تربیت بدنی و ورزش، بخش سازنده در برنامه‌های آموزشی مدارس و وسیله و روشی برای تامین سلامتی، نشاط و تعادل هیجانی و تربیت اجتماعی است از این رو دستیابی به چنین اهداف ارزشمندی، فقط از راه تدوین برنامه‌های نظام‌دار و هدفمند امکان‌پذیر است. در تنظیم چنین برنامه‌ای نیز نمی‌توان نیازهای فراگیران را نادیده گرفت، بنابراین در دروسی که اثرات عاطفی و اجتماعی خاصی دارند (مانند درس تربیت بدنی) باید نظرات و دیدگاه‌های مختلف را جویا شد. بررسی تحقیقاتی که در سی سال گذشته در مورد جنبه‌های مختلف درس تربیت بدنی مدارس کشور انجام گرفته است، این واقعیت را آشکار می‌سازد که به برنامه و محتوای درس تربیت بدنی کمتر توجه شده است. (رضانی، ۱۳۸۸)

تحقیقات بسیار اندک در زمینه درس تربیت بدنی نیز نتوانسته است در درس تربیت بدنی تحولی ایجاد کند. حال زمانی می‌توان یک برنامه ریزی مناسب انجام داد که اطلاعات لازم را در اختیار داشت و وضعیت موجود توصیف شده باشد. برنامه ریزی درسی واقع‌گرایانه مستلزم مشارکت کلیه نیروهای اثرگذار و درگیر در مراحل گوناگون تصمیم‌گیری است که در میان آنها، معلمان از اهمیت و جایگاهی ویژه برخوردارند. معلمان به سبب آشنایی با مسائل و نیازهای دانش‌آموزان و مدرسه و تجربیات ارزشمندی که در سایه تعامل با یادگیرندگان به دست می‌آورند، مهم‌ترین عنصر در موفقیت برنامه‌های درسی هستند و در صورتی که در زمینه جایگاه، نقش و زمینه‌سازی مشارکت آنها در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با برنامه درسی تأملی عمیق و جامع‌الاطراف صورت پذیرد، اثربخشی برنامه‌های درسی بهبود چشمگیر خواهد یافت (فتحی، ۱۳۸۳). به منظور بهبود برنامه‌های تربیت بدنی و برنامه درسی تربیت بدنی، دانستن نگرش معلمان و کارشناسان تربیت بدنی مدارس به عنوان مجریان اصلی برنامه درسی تربیت بدنی و دانش‌آموزان در مورد برنامه درسی موجود، بسیار مهم است (اکرمی ۱۳۷۷). با دست یافتن به این مهم و شناسایی نقاط ضعف و قوت این برنامه و تدوین یک برنامه منظم و اصولی، می‌توانیم به دانش‌آموزان کمک کنیم که در آینده به بزرگسالان فعال و سالم تبدیل شوند.

حال با توجه به اهمیت موضوع محقق می خواهد دیدگاه معلمان و کارشناسان تربیت بدنی استان کرمان نسبت به برنامه درسی تربیت بدنی مقطع راهنمایی در حال اجرا را بررسی نماید.

۱-۲- بیان مساله

بنت^۱، تربیت بدنی را به عنوان بخشی از تعلیم و تربیت عمومی تعریف کرده است که از طریق فعالیت جسمانی و حرکت از قبیل انواع بازی، مسابقه، ورزش، نرمش، ژیمناستیک، حرکات موزون و فعالیتهای مشابه اجرا می شود. تربیت بدنی همواره بخشی از نظام آموزشی کشورها بوده است. هاردمن و مارشال در تحقیق خود به این نتیجه رسیده اند که تربیت بدنی به عنوان یکی از بخشهای اصلی برنامه درسی دوره های مختلف تحصیلی در اغلب کشورهای جهان (۹۲ درصد از کشورها) حداقل به عنوان بخشی از یک جلسه آموزشی اجباری است، اگرچه اجرای آن در عمل ممکن است کمتر از برنامه های تدوین شده باشد (اسماعیلی، ۱۳۸۳).

برنامه درسی معمولاً توسط تعداد محدودی از متخصصین مختلف و در شورای برنامه ریزی درسی خاص بررسی و به تصویب می رسد. در حالی که عملاً و در عرصه اجرا با اقشار و عوامل گوناگون ارتباط پیدا می کند. معلمان مجریان اصلی برنامه درسی هستند آنچه توسط برنامه ریزان درسی طراحی و تولید شده است. توسط معلم در کلاس درس و یا سایر فضای یادگیری اجرا می شود. هر قدر معلمان در فرایند برنامه ریزی درسی مشارکت بیشتری داشته باشند اشاعه برنامه آسانتر انجام می گیرد (مهموئی مومنی، ۱۳۸۹).

در گذشته، تلاش زیادی برای تدوین یک برنامه درسی تربیت بدنی در ایران صورت نگرفته است و عدم برنامه ریزی برای درس تربیت بدنی و بی توجهی به آن از طرف مسئولان و والدین نشان دهنده ی آن است که توجه مناسبی که شایسته آن باشد، به این درس نشده است. و از طرفی شواهد موجود نشان می دهد که برنامه ریزی مطلوبی در زمینه هدف های کلی تربیت بدنی در آموزش و پرورش وجود

¹-Bent